

VÄINÖ RAITIO

Kuutamo Jupiterissa

Fantastinen sävelrunoelma orkesterille

Månsken på Jupiter

Fantastisk tondikt för orkester

Moonlight on Jupiter

Fantastic Tone-poem for Orchestra

1922-23

op. 24

Score

VÄINÖ RAITIO

Kuutamo Jupiterissa

Fantastinen sävelrunoelma orkesterille

Fantastisk tondikt för orkester Fantastic Tone-poem for Orchestra

op. 24

1922-23

M049A

ISMN M55003057-2

© **Modus Musiikki Oy**

PL 206, 67101 Kokkola, Finland

puh. +358-6-8329 810, fax +358-6-8329 811

email: modus.musiikki@saunalahti.fi

ORCHESTRA

2 Flauti grandi (Fl. gr.)
Flauto piccolo (Fl. p.) - anche Fl. gr. III
2 Oboi (Ob.)
Corno inglese (C. ingl.)
2 Clarinetti in Si b (Cl.)
Clarinetto basso in Si b (Cl. b.) - anche Cl. III
2 Fagotti (Fg.)
Contrafagotto (Cfg.)

4 Corni in Fa (Cr.)
4 Trombe in Do (Tr.)
3 Tromboni (Tn.)
Tuba (Tb.)

2 Arpe (Ar.)
Celesta (Cel.)
Campanelli (Cmpli)
Xilofono (Xil.)
Campana (Cmp.)

Timpani (Timp.)
Gran cassa (G. c.)
Tamburo piccolo (Tamb. p.)
Triangolo (Trgl.)
Piatto (Ptto.)
Tamtam (Tmt.)

Violini I (Vni. I)
Violini II (Vni. II)
Viole (Vle.)
Violoncelli (Vc.)
Contrabbassi (Cb.)

Durata: ca 12'

Vuokrattava orkesterimateriaali/Material on hire

Väinö Raitio (Sortavala 1891 - Helsinki 1945) on - Aarre Merikannon ja Ernest Pingoud'n ohella - yksi suomalaisen musiikin modernismin huomattavimpia edustajia 20-luvulla. Hän opiskeli sävellystä 1911-15 Helsingin Musiikkiopistossa opettajinaan E. Melartin ja E. Furuhielm ja täydensi opintojaan A. Iljinskin johdolla 1916-1917 Moskovan konservatoriossa. Myöhemmin, vuonna 1923, hän suoritti li-säksi Kirkkomusiikkiopiston tutkinnon Helsingissä. Hän teki opintomatkan Berliiniin 1920 ja Pariisiin 1925-26.

Raition klassis-romanttisen varhaiskauden päätti hänen ainoa sinfoniansa (1919), minkä jälkeen hän siirtyi ohjelmamusiikin puolelle. Vuosina 1919-26 hän kirjoitti suurelle orkesterille kahdeksan värikkäästä sävelrunoelmaa - ja vielä yhden Kalevala-aiheisen vuonna 1935. Hän kehitti oman, modernistisen sävelkielen yhdistelemällä vaihtelevin painoituksin impressionismista, ekspressionismista ja Skrjabinilta saamiaan vaikutteita. Raition varhaisin sävelrunoelma Joutsenet (1919) oli ensimmäinen impressionistinen orkesteriteos Suomessa ja koko Skandinaviassa. Kuutamot Jupiterissa, fantastinen sävelrunoelma orkesterille (1922-23) on impressionistinen, vaikka Berliinin matkan jälkeen useimpia sinfonisia runoja hallitseekin väkevämpi, ekspressionistinen ote.

20-luvun lopussa Raitio teki jälleen uuden aluevaltauksen: 1929 valmistuivat hänen ensimmäiset näyttämöteoksensa. Oopperoissaan ja baletteissaan hän jatkoi modernistista linjaansa loppuun asti, mutta muissa orkesteriteoksissa hän palasi 30- ja 40-luvulla sovinnaisempaan tyyliin.

Raitio oli ennen muuta orkesterisäveltäjä. Hänen muu tuotantonsa on suppea, mutta siihen sisältyy useita merkittäviä sävellyksiä.

Kuutamot Jupiterissa oli omista teoksista se, josta Raitio itse piti ehkä eniten. Hänen kertomansa mukaan sävelrunoelma perustuu uneen, jossa hän teki jännittävän matkan avaruudessa nähden seitsemän kuuta. Sen kantaisitys oli Helsingissä 13.12.1928. Värikäs orkesterinkäyttö herätti ihastusta kuulijoissa, hämmäntäviä sitävastoin olivat teoksen aihe ja rapsodinen muoto. Teos on omistettu säveltäjän kissalle.

Väinö Raitio (Sortavala 1891 - Helsingfors 1945) är - vid sidan av Aarre Merikanto och Ernest Pingoud - en av den finska modernismens främsta gestalter på 20-talet. Han studerade komposition för E. Melartin och E. Furuhielm vid Helsingfors Musikinstitut 1911-16 och fortsatte sina studier 1916-17 i Moskva under A. Iljinskis ledning. Senare, år 1923, avlade han också slutexamen vid Kyrkomusikintitutet i Helsingfors. 1920 gjorde han en studieresa till Berlin och 1925-26 en till Paris.

Raitios enda symfoni (1919) blev slutpunkten för hans klassisk-romantiska första period, varefter han ägnade sig åt programmusik. Åren 1919-26 komponerade han för stororkester åtta färgfulla tondikter, och år 1935 ännu en med Kalevala som inspirationskälla. De stildrag som han anammat från impressionismen, expressionismen och Skrjabin smälter han nu samman i varierande proportioner till ett eget, modernistiskt tonspråk. Den första av hans tondikter, Svanarna (1919), var det första impressionistiska orkesterverket i Finland och hela Skandinavien. Även Månskan på Jupiter, fantastisk tondikt för orkester (1922-23) är impressionistisk, även om de flesta symfoniska dikter som kom till efter Berlin-resan är skrivna i en kraftfullare, expressionistisk stil.

Före 20-talets slut slog Raitio åter in på en ny bana: 1929 blev hans första sceniska verk färdiga. I sina operor och balletter höll han sig till sitt modernistiska tonspråk ända till slut, medan han på 30- och 40-talet annars övergick till en mera konventionell stil.

Raitio var framför allt en orkestertonsättare. Hans övriga produktion är knapp men innefattar ett antal anmärkningsvärda kompositioner.

Månskan på Jupiter lär ha varit Raitios favorit bland de egna verken. Enligt tonsättaren var utgångspunkten till denna tondikt en märkvärdig dröm i vilken han gjorde en resa i rymden och såg sju månar. Kompositionen uruppfördes den 13.12.1928 i Helsingfors. Publikerna var förbluffade av titeln och den rapsodiska formen, men uppskattade de fina orkesterfärgerna. Tondikten är tillägnad Raitios katt.

Väinö Raitio (Sortavala 1891 - Helsinki 1945) is - along with Aarre Merikanto and Ernest Pingoud - one of the foremost Finnish modernists in the 20s. He studied composition with E. Melartin and E. Furuhielm at the Helsinki Conservatoire 1911-16 and in Moscow 1916-17 under A. Ilyinsky. Later, in 1923, he also graduated from the Church Music Institute in Helsinki. In 1920 he paid a visit to Berlin and 1925-26 to Paris.

Raitio's classic-romantic first period ended with a symphony (1919), the only one he ever wrote. After that he started composing programme music. In 1919 - 1926 he wrote eight colourful tone-poems for large orchestra, and in 1935 yet another with its subject taken from the national epic Kalevala. He melted together in varying

proportions elements from Impressionism, Expressionism, and Scriabin to make up a modernistic musical language of his own. His first tone-poem *The Swans* (1919) was the first impressionistic orchestral work in Finland and the whole Scandinavia. Also *Moonlight in Jupiter*, phantastic tone-poem for orchestra (1922-23), is impressionistic, although most of the symphonic poems composed after Raitio's stay in Berlin were written in a more powerful, expressionistic style.

Before the end of the 20s, Raitio once more chose a new line of work. His first dramatic works were finished in 1929. In the operas and ballets he remained a modernist till the end, although he other-wise returned to a more conventional style in the 30s and 40s.

Raitio wrote mainly for the orchestra. The rest of his production is limited in number but includes many noteworthy works.

Moonlight in Jupiter probably was Raitio's favourite among own works. According to him it was based on a dream where he made a tour in the outer space and saw seven moons. The tone-poem was first performed on 13th December 1928 in Helsinki. The audience were puzzled by its title and rhaps-odic form, but charmed by the fine orchestral colours. The composition is dedicated to Raitio's cat.

Ritva Haanpää (2001)

Kuutamo Jupiterissa

Månsken på Jupiter - Moonlight on Jupiter

Andante fantastico (♩ = 66)

Väinö Raitio, op.24

2 Flauti
Flauto piccolo
2 Oboi
Corno inglese
2 Clarinetti in Sib
Clarinetto basso in Sib
2 Fagotti
Contrafagotto

I. II.
Corni in Fa
III. IV.

I. II.
Trombe in Do
III. IV.
con sord. a 2 sole
pp *f* *p*

I. II.
Tromboni
III. Tuba

Arpa I.
Arpa II.

Celesta

Batteria
Piatto
Timpani
con bacchette di tamburo piccolo
p *f*

I.
Violini
II.

Viole div. a 2
con sord. sul pontic.
p

Violoncelli
con sord. sul tasto
pp

Contrabbassi
con sord. sul tasto
pp

①

2 Fl. I. *pp*

Fl. p.

2 Ob. I. *pp*

C. ingl.

2 Cl. II.

Cl. b.

2 Fg. II.

Cfg. *ppp*

I. II. Cr.

III. IV.

I. II. Tr. *a 2 sole*

III. IV. *pp cresc. poco a poco* *mp* *f* *senza sord.*

I. II. Tn.

III.

Tb.

I. Ar.

II.

Cel. *p*

Tmp.

Batt.

Tam tam *pp*

I. Vni.

II.

Vle. *senza sord.*

Vc. *div. a 2* *senza sord.*

Cb. *senza sord.*

sempre ff

2 Fl. *ff*

Fl. p. *ff*

2 Ob. *ff*

C. ingl. *ff* *sim.*

2 Cl. *ff* *sim.*

Cl. b. *ff*

2 Fg. *ff*

Cfg. *ff*

I. II. Cr. *ff* *marcatiss.* *a2*

III. IV. *ff* *marcatiss.* *a2*

I. II. Tr. *ff* *deciso*

III. IV. *ff*

I. II. Tn. *ff*

III. *ff*

Tb. *ff*

sempre ff

Ar. I. *gliss.* *ff*

Ar. II. *gliss.* *ff*

Campanelli

Timp. *tr.* *sf*

Batt. *mf* *tr.* *ff*

Gran cassa *mf* *tr.* *sf*

Ptto. *mf* *tr.* *sf*

Tmt. *mf* *sf*

I. Vni. *ff*

II. *ff*

Vle. *ord.* *ff*

Vc. *ord.* *ff* *marcatiss.*

Cb. *ord.* *ff*

sempre ff